

bringe Vejoverkørsler ud af Niveau og dels to mere specielle Beføjelser om Erhvervelse af Arealer ved Ulstrup Station og Vejle Station. Hvad de sidste angaar, har mit Parti intet at indvende herimod, selv om det skulde blive nødvendigt at erhverve de paagældende Arealer ved en Ekspropriation, idet vi erkender, at de Oplysninger, der er givet i Bemærkningerne til Lovforslaget, ser særdeles overbevisende ud. Jeg kan altsaa tilsiage mit Partis Støtte i saa Henseende.

Hvad derimod angaar den mere generelle Bemyndigelse til at erhverve Arealer ved Vejforlæggelser, er mit Parti vel klar over, at det er bedre at faa en saadan speciel Lovbemyndigelse end at følge den hidtidige Praksis at have som Hjemmel en særlig Note paa Finansloven. Men helt uden Betænkeligheder kan vi dog ikke se paa en saadan generel Bemyndigelse. Naar man i sin Tid i Grundloven fastslog, at man kun kunde skride til Ekspropriation efter en udtrykkelig Lovbestemmelse, var Meningen dermed den, at Forslag om en saadan Bemyndigelse skulde undergives en meget nøje Overvejelse. Det er ikke mange Steder i Grundloven, at man har indsat et saadant Paalæg om at fremskaffe klar Lovhjemmel, naar det drejede sig om mere administrative Sager. Men naar man har gjort det her, er det, fordi man netop har lagt en vis Betydning i dette, at Lovgivningsmagten ved hvert enkelt forekommende Tilfælde skulde overveje Sagen og træffe Bestemmelse om, hvorvidt nu ogsaa Almenvellet krævede, at Administrationen udstyredes med denne Ekspropriationsbeføjelse. Men naar dette er Tilfældet, er det jo ogsaa Meningen, at man saa vidt muligt overholder denne Fremgangsmaade og ikke delegerer den Myndighed, der er givet Lovgivningen, det Hverv, der netop er paalagt denne, til Administrationen. Ganske vist vil man her kunne sige: Ja, men selv om Trafikministeriet bestemmer, at en eller anden Vejforlæggelse skal ske, og ønsker Ekspropriation, vil der dog yderligere udkræves den fornødne Bevilling paa Finansloven. Det er meget rigtigt, men alligevel drager man saa selve Spørgsmaalet, selve Skønnet om, hvorvidt Almenvellet kræver det, bort fra dets naturlige Leje, nemlig Lovgivningsmagten, og indskrænker hele Spørgsmaalet til det rent finansielle: Om Pengene skal bevilges eller ikke. Ved en generel Bemyndigelse forflygtiges efter mit Skøn den Betydning, Grundloven har ment at maatte lægge i, at det var Lovgivningsmagten, der traf Bestemmelse om Ekspropriation. I

tidligere Tider har man maaske overvurderet Ejendomsretten, navnlig efter den Udvikling, selve Samfundsbegrebet er undergaaet i den sidste Menneskealder, men man er til Gengæld nu efter mit Skøn skredet lidt for rask frem, idet man er naaet til det modsatte og synes at nære en ligefrem Despekt for Ejendomsretten. Man strør om sig med Ekspropriationsbestemmelser. I indeværende Rigsdagssamling har Regeringen saaledes foreslaaet generel Ekspropriationsret i Lovforslaget om Luftfart, idet Trafikministeriet i givet Fald skulde kunne bestemme, at Folk skulde afstaa Arealer til Etablering af Luftfyrr. Og i det Lovforslag, som blev fremlagt om Færdsel, indførte man en Ekspropriationsbestemmelse for en saa underordnet Myndighed som Politiet, oven i Købet uden nogen som helst Bestemmelse om Erstatning. Af denne Grund mener vi, der vil være nogen Anledning til, da vi nu præsenteres for et Lovforslag om en mere generel Bemyndigelse, at tage hele Spørgsmaalet om Ekspropriation og specielt dens Udøvelse under nøje Overvejelse. Thi det er jo klart, at efterhaanden som Ejendomsretten forflygtiges, vil det uvilkaarligt ogsaa influere paa de Vurderinger, der skal finde Sted, naar Ekspropriation bliver nødvendig. Ærede Medlemmer vil sikkert ligesom jeg personlig have været udsat for at drukne i Tryksager om forskellige Ekspropriationsvurderinger. Jeg lader mig nu ikke drukne i Tryksager og tillægger ikke disse nogen afgørende Betydning; men jeg synes, at der i den senere Tid overfor adskillige Vurderinger har vist sig en saa stor Usikkerhed, en saa stor Utryghed i videre Kredse af Befolkningen, at det Tidspunkt nu er kommet, da man maa undersøge, om det kan forsvares at lade de Lovregler, man i saa Henseende har, fortsat være gældende.

Efter det her foreliggende Lovforslag skulde de eventuelle Ekspropriationer ske paa Basis af den gamle Forordning af 5. Marts 1845. Jeg tror, at de fleste vil være enige med mig i, at den Forordning ikke svarer til Tidens Krav. Den er givet paa et Tidspunkt, hvor man i Statsmagten saa Indbegrebet af noget højere og derfor med større Tryghed mente at kunne slaa sig til Taals med de Afgørelser, der blev truffet. Men efterhaanden som Tiden er gaaet frem, er der kommet mere Kritik — berettiget eller uberettiget — overfor Øvrighedens Afgørelser, og det er da noget af et Særsyn, at man overfor disse Afgørelser, som træffes af de Taksationskommissioner, der ned sættes paa Basis af Forordningen af 5. Marts